

Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM)

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
postmottak@bld.dep.no

Vår referanse

Deres referanse
15/1370

Vår saksbehandler

Dato
16.11.2015

Uttalelse fra Nasjonal institusjon for menneskerettigheter ang. høring – Utkast til Norges 9. rapport til FNs kvinnekommisjon

Det vises til høringsbrev av 21.10.2015 fra Barne-, Likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) i forbindelse med utarbeidelse av statens rapport om gjennomføring av forpliktelsene under FNs kvinnekommisjonskonvensjon (CEDAW). Vi merker oss at statsrapporten skal leveres FN innen 1. februar 2016.

Ny nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM) er etablert i henhold til lov av 14. april 2015 og har som hovedoppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, menneskerettsloven og den øvrige lovgivning, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig. Ny nasjonal institusjon for menneskerettigheter er i oppstartfasen og fungerer foreløpig med begrenset kapasitet før oppnevning av ny direktør og utvidelse av staben.

Nasjonal institusjon for menneskerettigheter takker for anledningen til å kommentere på utkastet til statens rapport. Vi har dessverre ikke anledning til å gå inn i rapporten i sin helhet. Vi vil imidlertid kort påpeke behov for oppdatert informasjon angående komiteens **anbefaling nummer 15** om en rask, åpen og inkluderende prosess for reetablering av Norge nasjonale institusjon for menneskerettigheter i tråd med Paris-prinsippene.

Langvarig prosess før reetablering av Norges nasjonale institusjon 1. juli 2015

Komiteen uttrykte i mars 2012 sin bekymring for at Norges nasjonale institusjon kunne bli nedgradert til B-status. Slik nedgradering fant sted i oktober 2012, idet Norsk senter for menneskerettigheter som nasjonal institusjon, ikke kunne dokumentere tilfredsstillende oppfølging fra norske myndigheter av de internasjonale anbefalingene gitt i 2011 for å unngå nedgradering.

Det er Den internasjonale koordineringskomiteen for det internasjonale nettverket av nasjonale institusjoner (ICC) ved dens underkomité for akkreditering (SCA), som etter søknad vurderer hvorvidt den enkelte nasjonale institusjon for menneskerettigheter (NHRI) er i samsvar med FNs krav nedfelt i Paris-prinsippene. Alle institusjoner som har oppnådd A-status må re-akkrediteres hvert femte år.

Nasjonal institusjon for menneskerettigheter
Tel: 22316970
Epost: info@nhri.no
Kontoradresse:
Akersgata 8 inng. Tollbugt.
0158 Oslo

Oppfølging av ICC-SCAs anbefalinger ble påbegynt i august 2012 da regjeringen oppnevnte en interdepartemental arbeidsgruppe for å utrede spørsmålet om reetablering. Utenriksdepartementet sendte i juni 2013 et forslag til nyetablering av Norges nasjonale institusjon på alminnelig høring. Et stort flertall av høringsinstansene i det sivile samfunn var kritiske til den organisasjonsmodellen som ble foreslått. Forslaget tilsa at den nye institusjonen skulle rapportere til, og være administrativt underlagt regjeringen ved Utenriksdepartementet. Høringsinstansene mente derimot at institusjonen burde ha tilknytning til parlamentet som anbefalt i Beograd-prinsippene fra 2012.

Dette ble tatt til følge av Stortinget på initiativ fra Stortingspresident Olemic Thommessen. Etter politiske konsultasjoner fremmet han i mars 2014 et personlig representantforslag om etablering av en ny nasjonal institusjon for menneskerettigheter i tråd med Paris-prinsippene og administrativt underlagt Stortinget. Stortingets presidentskap avholdt en åpen høring for det sivile samfunn, før et justert forslag til etablering og organisering av en ny nasjonal institusjon ble enstemmig vedtatt av Stortinget i juni 2014.

Stortingets presidentskap fikk i oppgave å utrede det nødvendige lovgrunnlaget for den nye institusjonen. Rapporten fra Stortingets interne arbeidsgruppe ble fremsatt i november 2014. Det ble avholdt en åpen høring tidlig i 2015 med mulighet for det sivile samfunn å gi innspill også på forslaget til lovhjemmel. Etter politisk behandling i presidentskapet ble Lov om Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter vedtatt av Stortinget i april, med ikrafttredelse 1.juli 2015.

Norges nye nasjonale institusjon for menneskerettigheter (NIM) har som hovedoppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene som nærmere angitt i andre avsnitt av dette brevet. Institusjonens oppgaver inkluderer overvåking, rapportering, rådgivning, informasjon, opplæring og veiledning, tilrettelegge for nasjonalt samarbeid og delta i internasjonalt samarbeid, herunder samarbeid med internasjonale overvåkingsmekanismer.

Institusjonen ledes av et styre og en direktør som begge er oppnevnt av Stortinget. Styret ble oppnevnt i juni etter åpen invitasjon til å fremme kandidater til styret. Direktørstillingen har vært gjenstand for åpen og bred annonsering og søkerlisten er offentlig. Stortingets presidentskap forventes å fremme innstilling på direktøren i november/desember.

Budsjettet for NIM utgjør en øremerket bevilgning i statsbudsjettet, i 2016 på 9,7 millioner. Det forventes at bevilgningsrammen vil bli utvidet de kommende årene ut fra oppbygging av institusjonens kapasitet.

Den nye institusjonen vil sende søknad om internasjonal akkreditering så snart virksomheten har funnet sin form og en fullverdig årsrapport foreligger som grunnlag for ICC-SCAs vurdering.

NIM ser frem til en informativ og nyttig statsrapport til CEDAWs kommende høring av Norge.

Med vennlig hilsen,

Kristin Høgdahl
Fung. direktør

Ilia Utmelidze
Juridisk seniorrådgiver